

Alihankkijan uuden työntekijän opas

Joona Ojanperä

Opinnäytetyö
Marraskuu 2014

Logistiikan koulutusohjelma
Tekniikan ja liikenteen ala

Tekijä(t) Ojanperä, Joonas	Julkaisun laji Opinnäytetyö	Päivämäärä 07.11.2014
	Sivumäärä 21	Julkaisun kieli Suomi
		Verkojulkaisulupa myönnetty: X
Työn nimi Alihankkijan uuden työntekijän opas		
Koulutusohjelma Logistiikan koulutusohjelma		
Työn ohjaaja(t) Henri, Kervola Petri, Vauhkonen		
Toimeksiantaja(t) Schenker Oy		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia Schenker Oy:lle opas, joka on tarkoitettu alihankkijan uusien työntekijöiden käyttöön. Alihankkijat tarjoavat omia työmiehiään tekemään töitä Schenkerille, mutta he eivät tule saamaan palkkaa Schenkeriltä. Oppaasta selviää, kuinka varastossa tulee toimia eri tilanteissa ja kuinka työskennellä varastossa. Pelkästään oppaan avulla uusi työntekijä osaa työskennellä varastossa ilman erillistä ohjeistusta.</p> <p>Teoreettisessa osassa tarkastellaan, mitä rajoituksia ja määräyksiä eri viranomaiset asettavat oppaalle. Lain rajoittamat tekijät. Viranomaisten ohjeistukset ja määräykset. Lisäksi Schenkerin omat vaatimukset vaikuttavat oppaan sisältöön. Tietoa haettiin kirjallisuudesta ja nettijulkaisuista. Schenkerin henkilökunta tarkasteli opas versioita ja antoivat palautetta mahdollisista lisäyksistä ja muutoksista.</p> <p>Työn tuloksena on itse opas joka tulee käyttöön Schenkerin varastoon. Tarkoituksena on vähentää väärinymmärryksiä alihankkijan ja Schenkerin välillä. Opas tulee olemaan fyysisenä paperiversiona Schenkerin varastolla.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Varastotyön ohjeet, Opas, Työturvallisuus, Alihankkija, TAPA, FSR		
Muut tiedot		

Author(s) Ojanperä, Joonas	Type of publication Bachelor's thesis	Date 07.11.2014
		Language of publication: Finnish
	Number of pages 21	Permission for web publication: X
Title of publication New Worker's Guide for Subcontractor		
Degree programme Degree Programme in Logistics		
Tutor(s) Kervola, Henri Vauhkonen, Petri		
Assigned by Schenker Oy		
Abstract <p>The purpose of this bachelor's thesis was to create a guide for the new workers of the subcontractors of Schenker Oy. The subcontractors offer their own workers to be work for Schenker but they won't be paid by Schenker. This guide includes all the necessary materials on how to work in different situations and how to work in a warehouse. With this guide alone the new worker can work in a warehouse without special guiding by another person.</p> <p>The theoretical part of the thesis examined the limitations and orders the different authorities demand the guide to have. The limitations by the laws, authorities' instructions and orders. Also Schenker' own demands affect what the guide included. The information was gathered from books and online articles. Schenker's own people checked a version of the guide and gave feedback on what should be added and changed.</p> <p>The result of this thesis work is the guide which is to be taken into use in Schenker warehouse. Its purpose is to reduce miscommunication between Schenker and their different subcontractors. This guide is going to available as a paper version in the warehouse.</p>		
Keywords/tags Warehouse working guides, guide, work safety, subcontractor, TAPA, FSR		
Miscellaneous		

Sisältö

1 Johdanto	2
2 Varastoja velvoittavia lakeja	3
2.1 Työturvallisuus	3
2.1 Pelastuslaki	7
3 Varaston ohjeita	7
3.1 Työturvallisuus	7
3.2 TAPA-standardi	8
3.2.1 TAPA-järjestö	8
3.2.2 TAPA-toimintatapoja	9
3.3 Tietoturvallisuus	11
3.4 Toiminta poikkeustilanteissa	11
4 Varastotyön ohjeita	12
4.1 Trukin ajotaito ja tietotaito	12
4.2 Trukkikuljettajan kiellot ja vastuut	14
4.3 Vastaanotto	14
4.4 Hyllytys	15
4.5. Keräily	15
4.6 Lähetys	16
5 Opas uudelle työntekijälle	16
6 Yhteenveto	16
Lähteet	18
Liitteet	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Liite 1. Alihankkijan uuden työntekijän opas ...	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

1 Johdanto

Schenker Oy:n vuonna 2012 avaama varasto Nurmijärven Ilvesvuorella on ollut toiminnassa pari vuotta. Schenker Oy on DB Schenkerin Suomen toiminnoista vastaava yritys. Vuonna 2013 DB Schenkerin liikevaihto oli noin 19,7 miljardia euroa. Työntekijöitä on 130 maassa yhteensä 95 000. (DB Schenker yritystiedot, 2014.)

Varastoissa suoritettujen auditointien yhteydessä on huomattu eräs puute, johon Schenker kaipasi korjausta opinnäytetyön muodossa. Tämä puute havaittiin hetimitä aikaisessa auditoinnissa, joka tehtiin 2013 syksyllä. Puute oli alihankkijoiden uusilätyöntekijöille tarkoitettu työopas. Ilvesvuorella työskentelevistä varastomiehistä suurin osa on alihankkijoiden miehiä. Schenker Oy:n vahva luotto alihankkijoiden työntekijöihin tekee tämän kaltaisen oppaan tarpeesta entistä suuremman. Oppaassa käydäisiin läpi Schenker Oy:n varastojen toimintatavat, käytännöt ja vaatimukset.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, mitä oppaassa tulee olla, jotta se kattaisi mahdollisimman laajasti vuokratyöntekijöiden sekä työntarjoajan väliset vastuut ja velvollisuudet. Mitä lait määrittelevät? Entä mitä yleiset standardit vaativat? Mitä Suomen viranomaiset ovat ohjeistaneet poikkeustilanteissa? Miten varastotoiminnassa yleisesti ohjeistetaan toimimaan eri tilanteissa?

Tässä opinnäytetyössä käydään läpi seuraavia oppaan aihealueita: turvallisuus, toiminta poikkeustilanteissa, varastotyöt sekä erilaisia lakeja ja niihin liittyviä määräyksiä ja määritelmiä. Tietoa kerättiin kirjallisuudesta, josta löytyi paljon perustietoa varastoinnista turvallisuuteen liittyvistä tilanteista, sekä Schenker Oy:n vanhoista oppaista. Nettijulkaisuista kuten lakeja.

Oppaan tavoitteena oli, että alihankkijan uudet työntekijät tietävät, kuinka Schenker Oy:n varastoissa Ilvesvuorella tulee toimia. Lisäksi he tietävät mihin asioihin heidän pitää kiinnittää huomiota parantaakseen turvallisuutta ja tehokkuutta. Alihankkijan työntekijöille selviää myös, mistä he ovat vastuussa ja mitä heiltä edellytetään heidän

työskennellessään alihankkijoina. Kun työntekijät ovat tietoisia kuinka toimia, voidaan alihankkijan suuntaan siirtää vastuu mahdollisen vahingon sattuessa, mikäli vahinko on sattunut, koska ohjeiden mukaan ei ole toimittu.

2 Varastoja velvoittavia lakeja

2.1 Työturvallisuus

Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta määrittelee tarpeen suorittaa riittävän usein työsuojelutarkastuksia. Niitä työympäristöjä joissa on riski menettää henkitai terveys, on valvottava todella tehokkaasti. Tarkastus suoritetaan aina, kun työntarjoaja, alihankkijan työnantaja, työsuojeluvaltuutettu tai työsuojelutoimikunta tai vastaava yhteistoimintaelin sitä vaatii. Tämä asettaa työturvallisuuden seuraamisen vastuun kaikille työympäristössä toimiville henkilöille. (L 20.1.2006/44.)

Työturvallisuuslain tarkoitus ja soveltamisala

Työturvallisuuslaki velvoittaa työntarjoajaa noudattamaan vuokratyöntekijän alan työturvallisuuslakia. Toisin sanoen, mikäli vuokratyöntekijä on samalla alalla kuin työntarjoaja, on työntarjoajan huolehdittava vuokratyöntekijästä kuin omista työntekijöistään työturvallisuuteen liittyen, pois lukien 3 §:ssä mainitut kohdat. Työturvallisuuslaki määrittelee, että vuokratyöntekijöiden kohdalla on tehtävä selväksi heiltä vaadittava ammattitaito, kokemus ja sopivuus suoritettavaan tehtävään. Vuokratyöntekijää vaaditaan myös noudattamaan työnantajalle asetettuja sääntöjä ja vaatimuksia. Työn vastaanottajan on huolehdittava siitä, että hänen oma työntekijänsä tulee perehdytettyä työkohteen tavoille sekä käytänteisiin. (L 23.8.2002/738, 3 §.)

Työnantajaa koskevat velvollisuudet

Työntarjoaja on huolehdittava työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä. Työntarjoajan on siis pidettävä huolta turvallisesta työstä, työympäristöstä ja työoloista. Velvollisuudesta suljetaan pois sellaiset tekijät, joita ei voida ennakoida. Työntarjoajan on kuitenkin tarkkailtava työympäristöä, työyhteisön tilaa ja työtapojen turvallisuutta. Työntarjoajan on myös seurattava mahdollisten uusien toimenpiteiden vaikutusta työturvallisuuteen ja terveyteen. (L 23.8.2002/738, 8§.)

Vaikka työntarjoaja veloitetaan antamaan opetusta ja ohjausta, niin lain 3 §:ssä on mainittu poikkeama vuokratyöntekijöiden kohdalla. Vuokratyöntekijän työnantaja on veloitettu hoitamaan vuokratyöntekijän opetuksen ja ohjauksen työpaikalla. Vuokratyöntekijän työnantajan on käytävä läpi työntekijänsä kanssa työpaikan mahdolliset haitta- ja vaaratekijät sekä huolehdittava työntekijän riittävästä pätevyydestä työtehtävään. (L 23.8.2002/738, 14§, 3§.)

Työturvallisuuslaki ohjeistaa työntarjoajaa henkilösuojainten, apuvälineiden ja muiden laitteiden varaamisesta käyttöön. Työntarjoajaavaaditaan hankkimaan vuoro-työntekijöille sellaiset henkilösuojaimet, joilla pystytään välttämään mahdolliset tapaturmat tai sairastumisen riskit. (L 23.8.2002/738, 15 §.)

Yhteinen toiminta

Työntarjoaja on veloitettu ilmoittamaan riittävän ajoissa turvallisuuteen, terveyteen ja muihin työolosuhteisiin liittyvistä arvioinneista ja muista selvityksistä ja suunnitelmista. Työntarjoajan on myös huolehdittava siitä, että nämä edellä mainitut asiat tullaan käsittelemään hyvissä ajoin vuokratyöntekijän kanssa tai hänen työnantajansa kanssa. Vuokratyöläisen on myös toimittava yhteistyössä työntarjoajan kanssa sekä työnantajansa kanssa ja edistettävä työturvallisuutta ilmoittamalla työntarjoajalle mahdollisista parannusehdotuksista. (L 23.8.2002/738, 17 §.)

Vuokratyöntekijää koskevat säännökset

Vuokratyöntekijä on veloitettu noudattamaan työntarjoajan määräyksiä ja ohjeita. Vuokratyöntekijän odotetaan noudattavan yleisesti työpaikan järjestystä ja siisteyttä sekä huolellisuutta ja varovaisuutta työpaikalla. Vuokratyöntekijän on huolehdittava myös oman kokemuksensa ja työnantajansa ohjeistuksesta ja opastuksesta saadun tiedon mukaisesti muiden turvallisuudesta ja terveydestä. Vuokratyöntekijä on myös veloitettu välttämään muihin henkilöihin kohdistuvaa häirintää, joka saattaa heikentää työturvallisuutta tai terveyttä tai aiheuttaa ylimääräistä vaaraa. (L 23.8.2002/738, 18 §.)

Työturvallisuuslaki määrittelee työntekijän velvollisuudeksi vikojen ja puutteellisuuksien poistamisen ja niistä ilmoittamisen työnantajalle. Mikäli työntekijä huomaa mahdollisia vikoja tai puutteita, tulee hänen ilmoittaa näistä viipymättä työnantajalle, joka tekee jatkotoimenpiteet vikojen tai puutteiden korjaamiseksi. (L 23.8.2002/738, 19 §.)

Työturvallisuuslaki määrittelee henkilösuojainten käyttöä ja soveltuvaa työvaatetusta siten, että vuokratyöntekijä käyttää työntarjoajan ohjeistamaa työvaatetusta ja henkilösuojaimia, jotka eivät aiheuta tapaturmariskiä. (L23.8.2002/738, 20 §.)

Vuokratyöntekijän tulee noudattaa työntarjoajan ohjeistusta ja itse hankittua kokemusta käytettävistä koneista, työvälineistä ja muista laitteista turvallisesti. Vaarallisten aineiden käytössä ja käsittelyssä vuokratyöntekijän on noudatettava turvallisuusohjeita. (L 23.8.2002/738, 21 §.)

Vuokratyöntekijällä on oikeus pidättäytyä työstä tai työtehtävästä, mikäli työntekijän mielestä se saattaa vaarantaa muiden tai hänen oman terveytensä. Mikäli vuokratyöntekijä pidättäytyy työstään, on hänen heti ilmoitettava työntarjoajalle tai työnantajalleen mahdollisesta vaaratekijästä. Työntekijä on veloitettu pidättäytymään työstään niin kauan, kunnes työntarjoaja on poistanut vaaratekijän. Mikäli vuokratyöntekijä pidättäytyy työstään edellä mainittujen kohtien mukaisesti, ei ole hän velvollinen korvaamaan pidättäytymisestä aiheutuneita vahinkoja tai kuluja. (L 23.8.2002/738, 23 §.)

Tarkemmat säännökset

Laki velvoittaa, että vuokratyöntekijälle on annettava tarpeeksi tietoa vaarallisten aineiden kanssa työskentelystä, mikäli hän joutuu käsittelemään kyseisiä aineita. (L 23.8.2002/738, 38 §.)

Silloin kun joudutaan suorittamaan henkilönosto, on varmistettava, että siitä ei aiheudu kenellekään työhön osallistuvaan tai nostotyön läheisyydessä työskentelevälle mitään vaaraa. (L 23.8.2002/738, 42 §.)

Koska työpaikalla säilytetään suuria määriä vaarallisia aineita, tulee jokaiselle vuokratyöntekijälle antaa tarpeellinen opetus ja ohjeistus vaaran torjumisesta ja toiminta-voista onnettomuuden sattuessa. Työntarjoaja on myös velvoitettu järjestämään onnettomuusharjoituksia. (L 23.8.2002/738, 44 §.)

Eriyiset työn teettämisen tilanteet

Työntarjoajan työntekijöiden ja alivuokralaisten on huolehdittava siitä, että kaikki varastossa työskentelevät ovat tietoisia, että jokainen tekee työtään vaarantamatta muiden terveyttä tai turvallisuutta (L 23.8.2002/738, 49 §.)

Työntarjoajan, joka käyttää pääasiassa määräysvaltaa työpaikalla, on varmistettava siitä, että jokainen työpaikan ulkopuolinen työnantaja saa tarvittavan tiedon työpaikan mahdollisista vaara- ja haittatekijöistä, sekä toimitettava heille työpaikalla olevat työpaikan ja työn turvallisuuteen liittyvät toimintaohjeet, jotka on laissa määrätty. (L 23.8.2002/738, 50 §.)

Työntarjoaja on vastuussa työpaikalla toimivien ulkopuolisten työnantajien ja itsenäisten työntekijöiden toimintojen yhteensovittasesta. Työntarjoajan on järjestettävä myös työpaikan liikenne ja liikkuminen. Työntarjoaja on vastuussa työpaikalla järjestyksestä ja siisteydestä sekä turvallisuuden ja terveellisyysedistämistä. (L 23.8.2002/738, 51 §.)

2.1 Pelastuslaki

Pelastuslaki velvoittaa, että jokaisessa kiinteistössä, joissa on haasteelliset pelastusmahdollisuudet, tulee olla pelastussuunnitelma. Pelastussuunnitelman tulee pitää sisällään

- vaarojen ja riskien arvioinnin
- rakennuksen ja toiminnassa käytettävien tilojen turvallisuusjärjestelyt
- ohjeistukseen henkilöstölle onnettomuuksien ehkäisemiseksi.(L 29.4.2011/379, 15§.)

Kaikkien jotka huomaavat mahdollisen tulipalon tai onnettomuuden, tulee ilmoittaa jokaiselle vaarassa olevalle tilanteesta ja tehdä välittömästi hätäilmoitus hätäkeskukseen (L 29.4.2011/379, 3 §.)

3 Varaston ohjeita

3.1 Työturvallisuus

Vaikka tarkastusten tekeminen on jokaisen vastuulla, on viime kädessä vastuu tekemisistään ja tarkastuksista työntekijällään itsellään. Työkoneiden ja laitteiden käyttöön on annettu selvät ohjeet jokaiselle. Jokaisen laitteen käyttämiseen edellytetään lupa sekä tarkat ohjeistukset, mitä laitteita käyttäessä ei saa missään nimessä tehdä. Tähän lukeutuu kuulosuojainten käyttäminen, mikäli laite ei sitä vaadi. Myös puhelimeen puhuminen työtä tehdessä on ehdottomasti kiellettyä.

Yksi vähälle huomiolle jäänyt työturvallisuustekijä on keskittyminen. Ajatuksen harhailu kesken työsuorituksen saattaa johtaa moneen turmaan. Ajatuksen harhailu esimerkiksi viikonlopuviettoon lähtemiseen on todella yleinen tapaturmien aiheuttaja.

Silloin kun ajatus karkaa työnteosta, ei mahdollisesti osata ottaa huomioon, mitä ympäristössä tapahtuu eikä kiinnitetä huomiota ympäristöön tarpeeksi tehokkaasti. Tällöin kompastuminen, tyhjään astuminen tai trukilla peruuttaminen jonkun päälle on mahdollista. myös musiikin, radion tai keskustelun kuunteleminen vie tarkkaavaisuutta tehdystä työsuorituksesta. On siis todella tärkeä poistaa nämä mahdolliset ajatuksen harhailun aiheuttajat. Hyvä tapa on riittävä taukojen pitäminen.

Työturvallisuuden kannalta on myös tärkeää pitää työergonomia kunnossa. Selvästi yleisin syy päätyä työkyvyttömyyseläkkeelle logistiikka alalla on tuki- ja liikuntaelinten vaivat (Lahtinen & Pulli). Vaikka työturvallisuuslaki edellyttää, että työympäristö on luotu mahdollisimman ergonomiseksi se itsessään ei takaa suojaa vammoilta. Ennalta ehkäisy lähtee henkilöistä itsestään. Oikea nostotekniikka ja hyvä lihaskunto auttavat välttämään vammat. (Nostotyö n.d.)

3.2 TAPA-standardi

TAPA-standardit ovat yleistymässä entisestään ja tämä on johtanut varastoissa tarkempaan seurantaan ja toimenpiteisiin. Tapa-standardi tuopajon uusia ja tarkkoja lisä määräyksiä, mitä varastoissa tulee olla ja kuinka varastoissa tulee toimia. Myös yleistyvä toimintatapa käyttää alihankkijoita entistä enemmän asettaa lisävaatimuksia varastoihin. (TAPA-EMEA 2014.)

TAPA-standardeja on kolmenlaisia: FSR, TSR, TACSS. FSR tarkoittaa kiinteistöihin määriteltäviä turvallisuusasetuksia. TSR tarkoittaa kuljetuksiin kohdistuvia turvallisuusasetuksia. TACSS tarkoittaa lentorahtiin kohdistuvia turvallisuusasetuksia. (TAPA-EMEA 2014.)

3.2.1 TAPA-järjestö

TAPA on järjestö jonka tavoitteena on lisätä toimitusketjun turvallisuutta ja minimoida tavaroiden mahdollinen häviäminen varkaille. Nykypäivänä varkaudet toimi-

tusketjussa eivät ole vain pieniä ja yksittäisiä tapauksia, vaan ovat järjestäytyneen rikollisuuden käsissä. Tämä uhka on todellista, ja rikolliset ovat jopa valmiita käyttämään keinoja mitä hyvänsä saadakseen tuotteita, jotka ovat arvokkaita. Arvokkaita tuotteita, joita rikollisjärjestöt koittavat haalia, voivat olla mm. öljy, rahakuljetukset, elektroniikka, tupakkatuotteet. Pelkästään Euroopassa tapahtuu kuukaudessa useita tapauksia, joissa ryöstönkohteena ovat niin kuorma-autot kuin myös erinäiset rakennukset. (TAPA news 2014.)

Jotta TAPAn tavoite saavutetaan, se kehittävät ja toimeenpanevat globaaleja standardeja. Turvallisuutta lisätään myös tunnistamalla toimijat, teknologia, kouluttamalla, testaamalla, säännöllisellä yhteistyöllä ja tunnistamalla rikollisjärjestöjen mahdolliset trendit ja toimitusketjun turvallisuusuhat. (TAPA-FSR 2014.)

Mikäli halutaan saavuttaa täydellinen FSR-turvallisuus, on logistiikkapalvelun tuottajan, palvelun ostajan ja valtuutetun auditoijan tehtävä tiivistä yhteistyötä. Logistiikkapalvelun tuottaja on kuitenkin vastuussa palvelun ostajan tuotteen turvallisuudesta niin kuljetuksessa kuin myös varastoinnissa ja käsittelyssä. FSR tulee olemaan palvelun tarjoajan ja ostajan välinen lisäturvallisuussopimus. (TAPA-FSR2014.)

FSR on luokiteltu kolmeen eri luokkaan A, B ja C, joista A on suurin turvallisuus luokka ja C taas on pienin turvallisuus luokka. Jokaisella luokalla on omat vaatimukset, jotka kiinteistön tulee täyttää turvallisuuden takaamiseksi.

Turvallisuusluokituksissa pysymistä seurataan jatkuvasti tarkastuksilla. Niitä voivat suorittaa valtuutettu tarkastaja, palveluntarjoaja itse tai aliurakoitsija, mikäli aliurakoitsija on TAPA-sertifioitu. Kuten aikaisemmin mainittiin, tiivisyhteistyö on edellytys täydellisen FSR-turvallisuuden saavuttamiselle. Valtuutettun tarkastajan tulee käydä tasaisesti tekemässä tarkastuskierroksia.

3.2.2 TAPA-toimintatapoja

Henkilöidentunnistamisella halutaan saada selvyys miksi henkilöt ovat tulleet logistiikkakeskukseen. Tällä tiedolla pystytään parantamaan yleistä turvallisuutta niin

työntekijöille kuin myös kiinteistölle ja varastoitavalle tavaralle. Henkilön tunnistaminen henkilökortista on nopea tapa saada selville, onko henkilö omaa henkilöstöä, ulkopuolinen tavarantoimittaja vai jollakin muulla asialla. Tästä syystä Schenker vaatii jokaiselta omalta työntekijältään kuvallista henkilökorttia, jotta pystytään nopeasti selvittämään omasta henkilöstöstä poikkeavat henkilöt.

Tapa-sertifikaatti pyrkii vähentämään varkauksia, jotka kohdistuvat tavarantoimittajien kuljetukseen kaikissa muodoissa. Tästä syystä on tärkeää, että jokainen henkilö, joka liikkuu varastossa, on tunnistettava henkilökortilla. Mikäli varastossa liikkuvalla henkilöllä ei ole henkilökorttia tulee henkilö poistaa tiloista välittömästi ja selvittää syy, miksi henkilö liikkuu varastossa. (TAPA-sertifikaatti) Tapa-sertifikaatti velvoittaa täyttämään turvallisuuspoikkeamalomakkeen kaikista poikkeavista tilanteista. Myös mahdollisesta tavarantoimittajan myöhästymisestä ja katoamisesta on täytettävä turvallisuuspoikkeamalomake. (TAPA-sertifikaatti)

Kulunvalvonta on myös osa tapa-sertifikaattia, jonka tarkoituksena on pitää henkilöt poissa paikoista, minne heillä ei ole mitään asiaa. Kulunvalvontaan myös liittyy tarkat ohjeistukset kuinka toimia, jos missä kulunvalvonnassa käytettävä avain varastetaan tai katoaa.

Tapauksissa, joissa avain katoaa:

- Avaimen löytäjä osaa yhdistää avaimen käyttötarkoituksen
- Avaimesta tunnistaa avaimen kuuluvan tiettyihin tiloihin
- Avain on varastettu

Tulee ilmoittaa välittömästi esimiehelle, kulunvalvonnasta vastaavalle tai vartiointiliikkeelle

Tilanteissa, joissa avain:

- on kadonnut eikä ole vaaraa sen joutumista väärin käsiin tai

- on vaihtunut toisen konserniin kuuluvan henkilön kanssa,

tulee ilmoittaa seuraavana työpäivänä esimiehelle tai kiinteistön kulunvalvonnasta vastaavalle.

Mikäli ei ole varma tilanteen vakavuudesta, tulee ilmoittaa välittömästi kiinteistön kulunvalvonnasta vastaavalle tai vartiointiliikkeelle.

3.3 Tietoturvallisuus

Tietoturvallisuuden tärkeys on kasvanut entisestään viimevuosina ja maailman ta-
pahtumien johdosta. Entistä enemmän logistiikkakeskusten kautta kulkee arvokkaita
tieto- ja tavaravirtoja, joihin monet haluaisivat päästä käsiksi. Tietoturvallisuus pitää
sisällään tietojen, palveluiden, järjestelmien ja tietoliikenteiden suojaamista. (Lahti-
nen & Pulli)

3.4 Toiminta poikkeustilanteissa

Poikkeustilanteita on monia. Näistä yleisimpiä ovat tulipalot ja sairaskohtaukset.
Muita mahdollisuuksia ovat vaarallisen aineen onnettomuus, väkivaltainen uhkati-
lanne, uhkauskirjeet ja uhkaussoitot sekä pommihälytys. Onnettomuudet on mahdol-
lista välttää riittävällä koulutuksella ja ahkeralla kehittämisellä, silti kaikkea ei voi aina
korjata, sillä inhimillisiä virheitä sattuu. Tästä syystä on hyvä myös varautua siihen
mahdollisuuteen, että onnettomuus voi sattua ihan milloin vain.

Hätäilmoituksen teko

Hätäilmoituksen teko on jokaiselle hyvinkin tuttu, sillä tätä asiaa käydään läpi jo ala-
asteella. On todella tärkeää tietää kuinka tehdä hätäilmoitus sillä silloin pelastushen-
kilökunnan saaminen paikalle nopeutuu ja selkeytyy. Voidaan jopa pelastaa ihmis-
henkiä, kun osataan ilmoittaa tarvittavat tiedot hätäkeskukseen. Onnettomuuksissa
aika on kaikkein tärkein: on kuitenkin minuuteista kiinni, mikä on onnettomuuden

lopputulos. Ilmoituksen tekoa ei kannata pelätä, sillä hätäkeskuksesta kysytään myös ne kohdat, jotka ovat saattaneet unohtua pienessä paniikkitilassa.

Tulipalo

Kaikkein tärkeintä tulipalotilanteissa on ihmishenkien pelastaminen, aineellisten materiaalien pelastaminen tulee viimeisenä. Tulipalotilanteessa on hyvä pysyä rauhallisena ja tarkkailla ympäristöä, seurata mahdollisen palon etenemistä ja havaita apua tarvitsevat ihmiset. Ensimmäinen on itse siirryttävä turvaan ja sitten ilmoittaa tapahtuneesta hätäkeskukseen, jotta pahempi tuho voidaan välttää.

4 Varastotyön ohjeita

4.1 Trukin ajotaito ja tietotaito

Trukit ovat varastojen monipuolisimpia ja tehokkaimpia työvälineitä. Niitä pystytään käyttämään monessa eri tarkoituksessa ja niiden muokkausmahdollisuudet ovat nykyään äärettömät. Erilaiset varastot vaativat erilaisia trukkeja. Trukit myös aiheuttavat tilastojen mukaan yleensä vakavia onnettomuuksia, siksi trukin ajotaidon tärkeys kasvaa varastotyössä. Tästä syystä on hyvä selvittää alivuokralaisille tästä ja vaatia heiltä tarvittavaa ajotaitoa vastapainotrukilla, työntömastotrukilla ja tukipyörätrukilla sekä lisäksi vaaditaan työturvallisuuskortin suorittamista, näin varmistetaan, että työntekijät tietävät minkälaista vahinkoa ja vaaratilanteita trukilla pystyy aiheuttamaan. (Hokkanen & Virtanen 2012, 99.)

On myös todella tärkeää, että alihankkijalla on tietotaito trukin huoltamisesta ja sen käytöstä. Trukit ovat todella kalliita laitteita ja niiden hajoaminen on suuri menetys työntarjoajalle. Tästä syystä alihankkijoilta vaaditaan riittävä tietotaito trukkien huoltamisesta ja heiltä myös vaaditaan päivittäisten huoltotoimenpiteiden suorittamista. Trukin päivittäiset huolto- ja tarkastuskohteet ovat

- akun varaus
- akkunesteen määrä (akkujen vesitys)
- öljyvuodot
- haarukat ja nostoketjut
- renkaiden kunto
- äänimerkki
- ohjaus
- jarrut
- hydrauliiikan toiminta
- lisälaitteiden kiinnitys ja toiminta
- silmämääräinen kunnontarkastus.

Akkujen kunnossa pitäminen ja huoltaminen ovat kaikkein tärkein huoltotoimenpide. Vaikka muutkin ovat tärkeitä, niin akkujen huolehtiminen on erittäin tärkeää. Niiden huollon laiminlyöminen saattaa lyhentää akun ikää dramaattisesti ja tämä johtaa siihen, että akkuja joudutaan uusimaan tiheämmin. Akut ovat trukeissa se kallein yksittäinen komponentti. Tämä lisää alivuokralaisten vastuuta, sillä akuista huolehtiminen on heidän vastuullaan. (Hokkanen & Virtanen 2012, 108.)

Trukkien käyttökoulutus on alihankkijalle, tärkeää myös siitä syystä, että trukkien määrä on kasvanut. Yhtenä syynä on selvä trukkien määrän kasvu verrattaessa edellisiin vuosiin. Trukeista on tullut joka tuotantolaitoksessa tärkeä työväline, koska ne ovat todella monipuolisia ja niillä pystytään nostamaansuurempia ja raskaampia tuotteita kuin muilla tavoilla. Trukkien monipuolisuus ja soveltuvuus moniin eri tehtäviin asettaa myös trukin ajajille suuria osaamisvaatimuksia, ja tästä syystä alihankkijan työntekijöillä on hyvä myös olla trukinkäyttö kokemusta, ettei turhia työtapa-turmia tai kuluja aiheuteta. (Hokkanen & Virtanen 2012, 109.)

Trukinkuljettajalta myös vaaditaan varastoalalla tietynlaisia ominaisuuksia. Kaikki eivät sovellu varastoalalla trukilla ajamiseen, sillä trukinkuljettajien on oltava tarkkoja

ja vastuuntuntoisia, sillä käyttäväthän he kalliita trukkeja ja kuljetettava tavara saattaa myös olla kallista. Monesti kuljettajilta vaaditaan yhtäaikaaisesti tarkkaavaisuutta ja ripeyttä, näiden ominaisuuksien yhdistäminen on yleensä mahdotonta. Järjestelykyky on ominaisuus jonka jokainen omaksuu ajanmyötä ja oppimalla. Tämä ominaisuus on hyvinkin tärkeä, sillä se mahdollistaa tarkan tilan käytön. Käytävien liian ahtaaksi jättäminen lisää trukkitapaturmien määrää, siksi on todella tärkeää osata hallita tilankäyttö.

4.2 Trukkikuljettajan kiellot ja vastuut

Trukinkuljettajien vastuulla on varastoympäristössä paljon, sillä heitä on työvoimasta eniten. Trukinkuljettajalta vaaditaan oikeat tilannenopeudet, sillä mitä nopeampaa liikutaan, sitä suuremmaksi riski vahingon sattumiseen kasvaa. Henkilökohtaisten musiikkilaitteiden käyttäminen lisää riskiä vahinkoihin, sillä ympäristön havainnointi heikenee, mikäli kuljettaja keskittyy liikaa kuuntelemaan musiikkia tai radiota. Se heikentää mahdollisia varoitushuutojen tai muiden työskentelijöiden puheäänien kuulemistä. Puhelimeen puhumisen ajon aikana on huomattu autoillessakin lisäävän huomion herpaantumista ja niin myös varastoympäristössä. Se onkin tiukasti kielletty. Kuulosuojainten käyttö sallitaan siinä tapauksessa, että työympäristö aiheuttaa niin paljon meteliä, että työturvallisuuslaissa määritelty desibeliraja ylittyy.

Trukinkuljettajalla on vastuu estää kaikkia muita työntekijöitä liikkumasta liian lähellä trukkeja, tai nostolaitteen alla, oli siinä kuormaa tai ei. Hänen tulee myösestää sellaisia henkilöitä käyttämästä trukkeja, jotka eivät siihen sovellu tai joilla ei ole siihen oikeutta. Työntekijöiden on ilmoitettava trukeissa havaituista puutteista, työympäristöön ja -menetelmistä liittyvistä puutteista.

4.3 Vastaanotto

Vastaanotto on monivaiheinen prosessi ja se voi olla erilainen jokaisessa varastossa. Paljon kuitenkin riippuu siitä, minkälaista tavaraa ollaan vastaanottamassa. Onko lasti lavatavaraa vai kappaletavaraa vai onko kokonaisia kuljetusyksiköitä? Jokaisen tavarankäytön mukana rahtikirja, josta saadaan selville tarvittavat tiedot tuotteiden sisällöstä. Rahtikirjoista näkee myös onko tuotteet toimitettu oikeaan paikkaan, sillä sekin saattaa olla mahdollista, ettei tavaraa ole toimitettu oikeaan paikkaan. Vastaanotossa täytyykin verrata rahtikirjojen sisältöä siihen mitä todellisuudessa tuli. Kun tavaraa otetaan vastaan, on aina tarkistettava saapunut tavara sekä sen määrä. On myös hyvä tarkistaa tavarankäytön kunto ja mikäli tavaroissa havaitsee vaurioita, tulee tästä tehdä merkintä rahtikirjaan. Merkinnän ansiosta maksajan vastuu ei siirry varastolle. Jos tavara on jo vaurioitunut varastolle saapuessa, on se todennäköisesti kuljetuksessa hajonnut.

4.4 Hyllytys

Hyllytystapahtuma on todella tärkeä koko varaston toimivuuden ja jouhevuuden kannalta. Kun tuotteita aletaan hyllyttää, tulee olla todella tarkka hyllytetystä tavarasta, tavarankäytön määrästä ja tavarankäytön sijoituskohteesta. Mikäli jokin näistä kolmesta poikkeaa se saattaa aiheuttaa suuriakin ongelmia tulevaisuudessa. Siksi on todella tärkeä laskea tarkkaan määrä, olla selvillä tuotteesta ja sen sijainnista varastolla. Tarkempi varastointitoimenpide riippuu tuotteesta. Yleisin ja helpoin tapa on hyllyttää lavoilla olevaa tavaraa. Se on nopeasti hyllytettävissä eikä tarvitse erilaisia välikäsittelyjä.

4.5. Keräily

Keräilytapoja on monenlaisia. Keräily voi tapahtua keräilylistoille tulostetuista tuotteista, joista selviää tuotteiden sijainti ja tuotteen määrä tai sitten voi olla äänikeräily, joissa kuulokkeisiin tulee tieto missä kerättävä tuote sijaitsee ja mikä sen määrä on. Kolmas tapa on skanneripäätekeräily, jossa luetaan tuotteen viivakoodi ja tällä varmistetaan tuotteen oikeellisuus.

4.6 Lähetys

Tavaran lähetys tapahtuu yleensä varaston lähetys- ja noutoalueella. Lähetettäessä tavaran saa luovuttaa vain luotettavalle ja tunnetulle henkilölle. Lähetysvaiheessa on myös hyvä tarkistaa tavaran kunto: onko se vaurioitunut hyllytyksen, varastoinnin tai keräilyn aikana. Mikäli jokin tuote on, vaurioitunut se tulisi vaihtaa ehjään. Asiakkaan sopimuksesta riippuu kuinka vaurioituneet tuotteet jatkokäsitellään.

5 Opas uudelle työntekijälle

Schenkerillä ei ole ollut olemassa alihankkijoilleopasta, josta alihankkijat pystyisivät tarkastamaan ja tietämään, mitkä ovat heidän vastuut varastolla ja mitä heidän pitää tietää varastosta ja Schenker Oy:stä. Schenker on kyllä luonut aikaisemmin asiakas-kohtaiset työohjeet, joissa kuvataan tarkasti toimenpiteet vastaanotosta lähetukseen, mutta ne eivät silti ole pystyneet kattamaan kaikkea mitä varastossa voi sattua. Opinnäytetyönä laadittu opas täydentää nyt tätä kokonaisuutta ja tulee todennäköisesti vähentämään ei-toivottuja kustannuksia ja saamaan alihankkijoiden välillä holtinonkin käyttäytyminen kuriin.

Valmiissa oppaassa käsitellään paljon sellaisia alihankkijan työntekijöiden vastuita ja velvoitteita, jotka eivät välttämättä liity asiakkaiden varastoitaviin tuotteisiin, vaan oppaassa on myös paljon tietoa, kuinka työntekijät ovat vastuussa trukkien kunnosta, kiinteistön kunnosta sekä muiden työntekijöiden terveydestä ja turvallisuudesta. Opas käsittelee siis laajasti kaikki mahdolliset vastuut. Näiden vastuiden rikkominen johtaa kustannuksien kohdistumiseen alihankkijalle. Jotta ongelmilta vältytään jatkossa niin opas sisältää seuraavanlaisia tietoja:

6 Yhteenveto

Opinnäytetyönä laadittu opas on todella luotettava tiedon lähde alihankkijan uusille työntekijöille. Se sisältää nyt uusimmat tiedot laeista ja eri viranomaisten ohjeistukset. Se tulee olemaan todella hyödyllinen lisä työn tueksi. Opas tulee myös auttamaan niin alihankkijaa kuin myös Schenker Oy:tä. Kaikki haluttu tieto on myös kerätty oppaaseen ja Schenkerillä on tyytyväisyyttä työn tulokseen.

Jatkossa opasta pitää ylläpitää, sillä lait muuttuvat, tulee uusia direktiivejä ja viranomaiset muuttavat linjauksia ajan kanssa. Voi myös olla niin, että uusien laitteiden saapuminen ja kehittyminen ajaa siihen tilanteeseen, opasta joutuu täydentämään. Ohjeet on aina hyvä antaa ennen kuin ensimmäinen vahinko aiheutuu.

Lähteet

DB Schenker yritystiedot. Viitattu 05.04.2014. <http://www.schenker.fi/log-fi-fi/Yritystiedot/DBSchenker/Globaalisti.html>

Facility Security Requirements. N.d.Tapaamea.com-sivusto. Viitattu 20.09.2014
<http://www.tapaamea.com/standardsandcertifications/fsr/download-section.html>

Hokkanen, S. & Virtanen S. 2012. Varastohoitajan käsikirja. Kangasniemi. Sho Business Development.

Hätäilmoituksen teko. N.d. Punainenristi.fi-sivusto. Viitattu 22.10.2014
<http://www.punainenristi.fi/ensiapuohjeet/hatailmoitus>

L 20.1.2006/44. Työsuojeluvalvontalaki. 2006. Finlex.fi-sivusto. Viitattu 15.08.2014.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060044>

L 23.8.2002/738. Työturvallisuuslaki 2002. Finlex.fi-sivusto. Viitattu 05.08.2014.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020738>

L 29.4.2011/379. Pelastuslaki. 2011. Finlex.fi-sivusto. 25.08.2014. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110379>

Lahtinen, H. & Pulli, J. Logistiikkakeskuksen kehittäjän käsikirja

Nostotyö. N.d. työterveyslaitoksen sivusto. Viitattu 26.10.2014
http://www.ttl.fi/fi/ergonomia/tyon_fyysisia_kuormitustekijoita/nostoty/sivut/default.aspx

TAPA-EMEA. Viitattu 20.06.2014. <http://www.tapaemea.com/about-tapa.html>

Tapa-news. N.d. tapaemea.com-sivusto. Viitattu 18.10.2014 <http://www.tapaemea.com/information/newsletter.html>

TAPA-sertifikaatti. Viitattu 26.08.2014. <http://www.tapaemea.com/standardsand-certifications/certification.html>

Toiminta uhkatilanteissa. N.d. Poliisi.fi-sivusto. Viitattu 18.10.2014 <https://www.poliisi.fi/poliisi/krp/home.nsf/pages/F2C72FFC33CAF163C22574C5002AC676?opendocument>

Toiminta väkivalta tilanteessa. N.d. Työsuojelu.fi-sivusto. Viitattu 20.09.2014 <http://www.tyosuojelu.fi/fi/vakivallanuhka>

Toimintaohjeet hätätilassa. N.d. Suomen pelastusalan keskusjärjestön sivusto. Viitattu 11.09.2014 <http://www.spek.fi/loader.aspx?id=6a1058dd-01c4-477c-b317-aaf5ecb2cbf5>

Työsuojelu. N.d. työsuojeluhallinnon sivusto. Viitattu 13.10.2014. <http://www.tyosuojelu.fi/fi/>